

MĚSTSKÉ MUZEUM
V DOBRUŠCE

Prosinec 1967

Kulturní kalendář
DOBRUŠKA

Vzpomínka

NA MARXISTU

VÁCLAVA HONČLA

Je dobře vzpomínati různých událostí a tyto vzpomínky si s někým zopakovat.

Chtěl bych proto v Kulturním kalendáři vzpomenout doby, kdy se do Dobrušky přistěhoval Václav Hončl, zakladatel zdejší organizace KSČ.

Počátkem roku 1908 (omylem je uváděn rok 1911) zakoupil Hončl od Václava Dyntery v Křovické ulici chalupu čp. 283 a v červnu se z Ohnišova do Dobrušky přistěhoval. Dovezl sebou i ruční tkalcovský stav, na kterém pilně tkal kanafas. Dyntera pak koupil domek od řezníka Kňourka čp. 449 a s Hončlem sousedil částečně zahradou.

Já jsem v té době chodil k Dynterom muzicírovat. Hončl měl hudbu rád a večer po práci chodil náš hornový kvartet nebo sextet poslouchat. Pak jsme chodili k domovům a tím jsem se s ním moc dobře poznal a o všemožném si s ním pohovořil. Z jara roku 1909 se mne mezi řečí otázel, jestli by pro něho byla práce ve stuhárně, kde jsem pracoval a jestli by se s tak jemným materiálem naučil zacházet. Zeptal jsem se na to v továrně a podařilo se to. Hončl byl přijat a později i jeho dcera Božena. Stuhařské tkalcovíně jej vyučila sl. Moravcová, později provdaná Macková. Hončl i jeho dcera jsou na společné fotografii z roku 1910 se všemi zaměstnanci fy Žižka a Nemajer, darované dobrušskému muzeu. Já jsem v tomto roce nastoupil prezenční vojenskou službu a s Václavem Hončlem jsem byl v neustá-

lém písemném spojení. Dopisoval jsem si s ním i pak, když založil dělnický Konsum a stal se vedoucím a hodně jsme si spolu dopisovali po celou první světovou válku. Měl jsem od něho vždy první zprávy o tom, co se ve světě dělo, hlavně na ruské frontě. Zprávy, nejčastěji cenzurované, nás informovaly kupř. o prvních lednových a únorových bouřích v Petrohradě v revolučním roce 1917 i o demonstraci 8. března 1917, kde mezi demonstranty převládaly ženy. A v den Velké říjnové socialistické revoluce napsal na různý lístek poštovní pošty: „Josefe – na východě nám svítá“.

Veškerou korespondenci od Václava Hončla, kterou jsem měl přes celý protektorát uschovanou v továrně na stuhy, jsem předal po květnu 1945 do Městského muzea.

Za okupace jsme se scházeli potajmu a když byla v pondělí dne 4. května 1940 zatčena skupina osmi dobrušských občanů (s. Cvrček, Kratochvíl, Pancíř, Hnátowicz, Vaněk, Petr, Huk a Bittner), řekl mi: „Josefe, buďme opatrní.“

A od tohoto dne jsme se více neviděli. Byl zatčen dne 2. července 1940 a popraven byl v Mnichově dne 1. října 1942. Narodil se 17. srpna 1870.

Je to smutná vzpomínka. Ale ve vzpomínce té žije soudruh Hončl tak, jak jsem jej znal.

Josef Drejsl,
inspektor stuhářské výroby v. v.

Poznámka redakce:

Uveřejňujeme článek p. Josefa Drejsla nejen jako vzpomínku u příležitosti 25. výročí úmrtí komunisty Václava Hončla, ale také jako příspěvek našeho Kalendáře k 50. výročí VŘSR.

v příštím roce bychom chtěli podstatně rozšířit náš Kulturní kalendář, který si již získal od roku 1961 značnou oblibu a stal se jistě v mnoha případech nepostradatelnou četbou Vašich domácností. Chtěli bychom v něm uveřejňovat nejen příspěvky historické, vzpomínky apod., ale všimnout si také společenského a kulturního života našeho města v celé jeho šíři, a to v každém čísle.

K tomu ovšem potřebujeme také Vaši pomoc a souhlas. První problém, který bude nutno řešit, je otázka finanční. Výdaje na Kalendář totiž i při dosavadním dosti omezeném rozsahu značně převyšovaly výtěžek, který za poslední rok nedosahuje ani třetiny (2.000 Kčs) skutečných nákladů (6.000 Kčs s poštovným). Doufáme sice, že část potřebných prostředků získáme od dobrušských závodů, přesto však bude třeba, zvláště při rozšířeném rozsahu, zvýšit cenu jednoho čísla z 50 haléřů na 1 Kčs. Věříme však, že nám nejen zachováte svou přízeň a zůstanete nadále našimi čtenáři, ale že každý z Vás se pokusí o získání dalšího odběratele. — Plánujeme totiž rovněž zvýšení nákladu ze 400 na 600 kusů.

Spoléháme také na Vaši pomoc, pokud jde o příspěvky. Chtěli bychom, aby se náš Kalendář stal zajímavým a pestrým měsíčníkem, v němž by si každý čtenář našel svůj koutek, který by vždy po doručení netrpělivě hledal. Víme, že každý nemá pochopení pro příspěvky s historickou tematikou, někdo by si raději přečetl něco o sportu, jiný o divadle, další třeba o literatuře, poezii atd., o tom, co mu může poskytnout ze svých novinek Městská knihovna apod.

Nebudeme se vyhýbat ani publikování příspěvků ze života na závodech, na školách, ze života mládeže, ani kritických připomínek k tomu, co ještě není takové, jaké by snad již mělo být. Někde, např. ve Vamberku nebo v Týništi n. Orli. a také v Albrechticích n. Orli. to tak již dělají a zřejmě se jim to vyplácí.

Pevně věříme, že nikdo z Vás si nepřeje, aby v důsledku nedostatku finančních prostředků či příspěvků dostal se náš Kalendář na úroveň zpravodaje, který na třech listech přináší pouhý měsíční přehled kulturních pořadů.

Tedy s chutí do toho a pište!

Jsme přesvědčeni, že nám pomůžete a přejeme Vám příjemné vánoce a hodně zdraví a osobních úspěchů v roce 1968.

Kulturní komise MěstNV.

Dořady v prosinci

Sobota 2. prosince 1967 ve 20 hodin

Neděle 3. prosince v 16 a ve 20 hodin

uvede kino MěstNV v sokolovně film

I. UHERSKÝ MAGNÁT

II. ZOLTÁN KÁRPÁTHY

Prvá a druhá část barevného maďarského filmu podle literární předlohy Mór Jókai. České titulky. Mládeži do 15 let nepřístupné.

Vstupné dvojnásobné.

Úterý 5. prosince 1967 v 18 hodin

v sále ZK v Sadech pionýrů

KURS TANCE

A SPOLEČENSKÉ VÝCHOVY

Pátek 8. prosince 1967 v 19 hodin

v sále ZK v Sadech pionýrů

VĚNEČEK

ÚČASTNÍKŮ KURSU TANCE

Hraje taneční orchestr ZK,
vedoucí s. Kratěna.

Šobota 9. prosince 1967 ve 20 hodin
německý film

DOBRODRUŽSTVÍ
WERNERA HOLTA

Mládeži do 15 let nepřístupné.
Příplatek 1,- Kčs.

Neděle 10. prosince 1967 v 15 hodin
německý barevný film pro děti

VYTOUŽENÉ AUTO

— v 17 a ve 20 hodin
americký barevný film

POZDĚJI, MILÁČKU

Mládeži do 15 let nepřístupné.
Příplatek 2,- Kčs

Úterý 12. prosince 1967 v 19.30 hodin
v sále ZK v Sadech pionýrů

KULTURNÍ VEČER
na závěr Měsíce ČSSP

Vystoupí soubor Družba z Ústí n. Orl.

Středa 13. prosince 1967 ve 20 hodin
v sále ZK v Sadech pionýrů
divadelní představení italské komedie
G. Scarnicci – R. Tarabusi

KAVIÁR NEBO ČOČKA

v provedení divadelního souboru ZK
Režie L. Suchánek.
Třetí hra v předplatném.

Sobota 16. prosince 1967 ve 20 hodin
italská barevná filmová komedie

MANŽELSTVÍ PO ITALSKU

Mládeži do 15 let nepřístupno.
Příplatek 2,- Kčs

Šobota 16. prosince od 9 do 17 hodin

Neděle 17. prosince od 9 do 17 hodin

v sále ZK v Sadech pionýrů

VELKÝ PŘEDVÁNOČNÍ TRH JEDNOTY

Neděle 17. prosince 1967 v 15 hodin

filmové grotesky pro děti

HOKEJ 66

— v 17 a ve 20 hodin

italská barevná filmová komedie

MANŽELSTVÍ PO ITALSKU

V hlavních rolích Sophia Lorenová
a Marcello Mastroianni.

Rozšířeno o film: T e n č a s

Mládeži do 15 let nepřístupné.

Příplatek 2,- Kčs

Pondělí 25. prosince v 15 hodin

sovětský barevný film pro děti

SNĚHOVÁ KRÁLOVNA

podle pohádky Hanse Christiana Andersena.
České znění.

— v 17 a ve 20 hodin

francouzský barevný film

MUŽ A ŽENA

vyznamenaný Velkou cenou na MFF
v Cannes, nositel nejvyššího vyznamenání
USA – Zlatého Oscara 1967.

Rozšířeno o film: M o n t r e a l

Mládeži do 15 let nepřístupné.

Příplatek 2 Kčs.

— ve 20 hodin v sále ZK v Sadech pionýrů

Samy Fayad:

JAK VYKRÁST BANKU

Nová veselohra, plná zdravého humoru,

neočekávaných zápletek i humánního pohledu
na dobrodružný příběh temperamentní
italské rodiny v provedení souboru DVÚ
Hradec Králové.

Čtvrtá hra v předplatném.

Úterý 26. prosince 1967 v 15 hodin
rumunský barevný film pro děti

POD MODROU KOPULÍ
o podivuhodných příhodách
cvičeného psa.

— v 17 a ve 20 hodin španělský film
V PĚT HODIN ODPOLEDNE
Obraz ze života toreadorů.
Mládeži do 15 let nepřístupné.

Sobota 30. prosince 1967 ve 20 hodin
česká filmová komedie

VRAŽDA PO NAŠEM
Film mládeži do 15 let nepřístupný.

Neděle 31. prosince 1967 v 19 hodin
v sále ZK v Sadech pionýrů

SILVESTROVSKÁ
TANEČNÍ ZÁBAVA

K tanci i poslechu hraje taneční orchestr ZK,
řídí s. Nyčke.

Pondělí 1. ledna 1968 v 15 hodin
české barevné pohádky pro děti

LOUPEŽNICKÁ POHÁDKA

— v 17 a ve 20 hodin
americká filmová komedie
MUŽ, O NĚMŽ NIC NEVÍM
Mládeži do 15 let nepřístupné.

Změna programu vyobražena.

Předprodej vstupenek v prodejně Kniba.

TJ SPARTAK DOBRUŠKA,

oddíl košíkové

sehraje mistrovské utkání oblastního přeboru

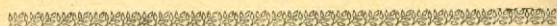
II. třídy košíkové mužů v Dobrušce

v sobotu 16. prosince v 17 hodin

Spartak Dobruška – Spartak Vysoké Mýto

v neděli 17. prosince v 10 hodin

Spartak Dobruška – Lokomotiva Č. Třebová

Chystáte se do plesu?

Zatím pro vás připravujeme:

- 5. ledna 1968 ŠIBŘINKY
- 13. ledna 1968 PLES ZÁVODNÍHO KLUBU
- 20. ledna 1968 PLES POŽÁRNÍKŮ
- 27. ledna 1968 STUDENTSKÝ PLES
průmyslové školy
- 12. února 1968 SPORTOVNÍ KARNEVAL

Charakteristika některých hraných filmů

UHERSKÝ MAGNÁT ZOLTÁN KÁRPÁTHY

První díl filmové verze známého románu Mór Jókaiho, velkého vypravěče maďarského romanismu, se odehrává v letech 1820–1822 a vypráví o osudech několika representantů maďarské šlechty. János Kárpáthy utápí své jmění v pitkách, ožení se v pozdním věku s mladičkou Fanny a po její smrti svěruje svého synka Zoltána do péče rodiny Szentirmayových. Jeho synovec Abelino usiluje o strýcovo bohatství. Mladý Szentirmay se vrací z Paříže a zakládá rodinu.

V druhém dílu filmu, nazvaném Zoltán Kárpáthy, je rozveden osud mladého Zoltána. Vypráví o jeho lásce k dceři poručníka Rudolfa Szentirmaye, o úkladech příbuzného, který se v touze zmocnit se jmění i politického vlivu rodiny Kárpáthyových, neštítí nejhorších pomluv a zjednává dokonce pověstného zabijáka, aby jediného dědice odstranil. Dobrodružné události, které se odehrávají kolem roku 1838, vrcholí odhalením intrik.

DOBRODRUŽSTVÍ WERNERA HOLTA

Na osudu mladého poddůstojníka Wernera Holta zobrazuje film osudy celé jedné generace.

Werner, vychovaný nacismem, jde dobrovolně do armády a válku považuje za něco samozřejmého a správného. Musí nejprve projít ohněm bojů, na vlastní kůži prožít hrůzy, které válka s sebou přináší, na vlastní oči vidět zvěrstva, která nacisté páchali, aby poznal, že ideály, které jemu a jeho vrstevníkům byly vštěpovány, byly falešné a že

válka, které se z přesvědčení zúčastnil, byla zločinem. Během jediného dne, v průběhu těžkého boje, kdy z jeho praporu zbývalo už jen 50 mužů a jejich zničení bylo otázkou několika hodin, musil myslet na celý svůj minulý život. A tyto vzpomínky mu pomohly udělat rozhodný krok: skoncovat s válkou.

POZDĚJI, MILÁČKU

Film je lehkou společenskou komedií o muži, který dvakrát řekl před oltářem své „ano“. Druhý slib by byl docela v pořádku, kdyby se najednou na scéně neobjevila jeho první, již několik let nezvěstná manželka.

Hrdina filmu se tak proti své vůli stává bigamistou. Řada komických situací provází jeho omyl a provinění, za které se mu dostává řádné odplaty. Jako každá veselohra, končí i tato happy-endem, ve kterém se manžel vrací ke své právoplatné manželce, zatímco jeho druhá žena nachází svého právoplatného manžela.

MANŽELSTVÍ PO ITALSKU

Italský barevný film De Sicův „Manželství po italsku“ je adaptací divadelní komedie Eduarda De Filippa „Filumena Marturano“.

Vypráví někdy veselý, někdy trochu sentimentální a někdy sociálně kritický příběh vesnické dívky, kterou v šestnácti letech poslal otec „do světa“, t. j. do jednoho z neapolských nevěstinců. Zde se seznámila s bohatým mužem, stala se jeho milenkou a po jeho boku prožila dvaadvacet let, naplněných námahou a odříkáním. Když po této době bylo její, jinak zcela bezprávné postavení ohroženo mužovou sobeckostí, odhodlala se k podvodu: předstírala, že umírá a dosáhla toho, že se s ní muž „na smrtelném loži“ oženil. Chtěla tak zajistit jméno a budoucnost svým třem nele-

gitimním synům. Muž se bránil proti jejímu úskoku mocí zákona, když se však dozvěděl, že jeden z chlapců je jeho syn (a neví který), adoptoval všechny tři a s milou Filumenou se tentokrát dobrovolně a zcela zákonitě oženil.

MUŽ A ŽENA

Francouzský barevný film Muž a žena je druhým u nás uvedeným dílem příslušníka nejmladší generace francouzských filmových režisérů Clauda Lelouche. Jeho námět je ve své prostotě až banální: dva mladí lidé se náhodou sejdou a zamilují se do sebe. Jejich vzájemný cit neprochází žádnými zvraty – s výjimkou krátkého zaváhání mladé ženy, které se zdá, že stále ještě živá vzpomínka na jejího zemřelého manžela by mohla stát v cestě nové lásce – film končí na prahu jejich nového společného života. Zní to jako pohádka vzdálená šedi všedního dne, vzdálená denních malých i velkých starostí obyčejných lidí. Dějovou prázdnotu však dokázal Lelouch nahradit nevšední silou citu a sugestivností atmosféry. Dokázal najít nové a působivé barevné nuance a objevit řadu rafinovaných kouzel filmové kamery.

Film získal v roce 1966 Velkou cenu XX. MFF v Cannes, Velkou cenu OCIC a Velkou cenu Nejvyšší technické komise za fotografii. V užší soutěži zvítězil a získal Oscara 1967.

V PĚT HODIN ODPOLEDNE

Španělský film „V pět hodin odpoledne“ významného současného umělce Juana Antonia Berdema nás zavádí do prostředí španělské národní zábavy – zápasy s býky.

Na příběhu tří toreadorů různých generací – začínajícího adepta zápasnického umění Rafaela, zápasníka na vrcholu slávy Josého a odbyté veličiny Juana – odkrývá bezostyšně její špinavé zá-

kulisi. V pět hodin odpoledne – to je okamžik, kdy začíná v Madridu poslední corrida roku. Je to název filmu o býčích zápasech, v němž divák neuvidí ani jediný zápas. Seznámí se však s přípravami k němu, pozná falešnou gloriolu této společnosti, jejímž cílem jsou především peníze. A samozřejmě pozná trpký úděl toreadorů, jejichž hvězda obvykle prudce zazáří, aby stejně náhle pohasla. Film je natočen téměř dokumentaristickou metodou, která mu dodává silné autenticity. Můžeme v něm – stejně jako v nejslavnějších filmech tohoto režiséra (Smrt cyklisty a Hlavní třída) postřehnout i silnou sociálně-politicky kritickou notu, pokud ovšem jí frankistická cenzura dovolila zaznít.

VRAŽDA PO NAŠEM

Český film Jiřího Weisse Vražda po našem je černou komedií o malém českém člověku, kterého autoři označují termínem „muž v bedně“ a myslí tím člověka ve škatulce života.

Otčenáškův a Weissův smutný hrdina, pětáctýřiletý mládenec František, se stal obětí drsného podvodu, spáchaného na jeho nejsvětějších citech: žena, do níž se bláznivě zamiloval, se za něj provdala jen proto, aby tímto „neškodným“ manželstvím zakryla svůj milostný poměr s ženatým vládcem podniku, v němž byla zaměstnána. Když František tuto krutou zradu odhalil, snažil se najít řešení svého podivného osudu. Uvažoval o vraždě nevěrnice i jejího spoluviníka, pak o sebevraždě – nakonec však obě tyto alternativy zavrhl a rozhodl se vyřešit záležitost cynickým přitákaním životu bez hodnot, kterým doposud věřil.

Jiří Weiss označuje toto řešení „za jediné proveditelné a v našich podmínkách takřka geniální“. Příběh sám pak připodobňuje k ledovci, na jehož viditelném povrchu by měla být komedie. Hlavní role byla napsána na tělo Rudolfovi Hrušínskému, který tak vytvořil svou další velkou filmovou postavu.

MUŽ, O NĚMŽ NIC NEVÍM

Americká filmová komedie Roberta Mulligana – Muž, o němž nic nevím – je milostný příběh dvou mladých Američanů italského původu. Ve stylu „ružového realismu“ vypráví o tom, jak mladička Angie Rossiniová a jen o málo starší Rocky Papasano se rozhodnou nezbavit se nežádoucího plodu své kratičké a vlastně jen náhodné lásky, ale vzájemným poznáním se do sebe opravdu zamilují. Kritika vyzvedá u filmu realistické vykreslení prostředí newyorské čtvrti, obývané převážně ital. přistěhovalci, střetnutí italských rodinných tradic s americkým způsobem života, vtipnou režii a dobré herecké výkony. Někteří z kritiků vzpomněli v souvislosti s tímto filmem na vynikající americký snímek Marty, který rovněž čerpal z prostředí italsko-americké rodiny, který však, aspoň podle našeho názoru, byl realističtější a ve vykreslení životního prostředí autentičtější.

Kulturní kalendář Dobrušky vydává Kulturní komise MěstNV v Dobrušce pravidelně měsíčně. Vydávání povoleno Odborem školství a kultury VčKNV v Hradci Kr. čj. 1841 ze dne 30. 3. 1966.

Celoroční předplatné 5,— Kčs

MTZ 415 — N-11 71577